
застосовувати обмеження волі до неповнолітніх (але до них можна застосовувати більш суворе покарання, що передбачено в санкції статті).

Виходячи з цілей законодавця встановити більш м'яке покарання до окремих категорій осіб, які вчинили злочин, В. Родіонов вважає за необхідне доповнити законодавство такою нормою: «У разі коли покарання у виді громадських робіт, виховних робіт, арешту та обмеження волі є найбільш м'яким у санкції статті, суддя повинен розглянути питання про можливість призначення особам, до яких не може бути застосоване таке покарання, більш м'якого покарання, ніж передбачено в законі, або звільнити таку особу від відбування покарання»[3, 91-93].

Сьогодні максимальний строк покарання неповнолітніх не може перевищувати десять років. На практиці це призводить до того, що у випадках вчинення злочинів, як, наприклад, звалтування, розбій, бандитизм тощо, покарання неповнолітнім порівняно із дорослими злочинцями, фактично підлягає обов'язковому пом'якшенню. Але коли неповнолітні злочинці вчиняють інші злочини, покарання за які не перевищує десяти років позбавлення волі, вони підлягають кримінальній відповідальності нарівні з дорослими злочинцями і їм може бути призначений максимальний строк покарання, передбачений в санкції статті за такий злочин. Практично це призводить до того, що за такі злочини покарання неповнолітньому може бути за аналогічних обставин призначене таке саме, як і дорослому злочинцеві.

Отже, для вирішення проблеми вікових обмежень в кримінальній відповідальності необхідно, по-перше, усунути причини, які можуть викликати правові колізії у цьому випадку, і, по-друге, розвивати гуманістичний зміст права.

Література:

1. Кримінальний Кодекс України// Відомості Верховної Ради України – 2001. - № 25-26
2. Статистичний щорічник України за 2005 рік / За ред. О.Г.Осауленка. - К.: Техніка, 2006. - 210 с.
3. Лебединская К. О возможном влиянии акселерации на формирование противоправного поведения// Вопросы судебной психологии. - 1971.-464 с.
4. Родіонов В. Проблемні питання кримінальної відповідальності неповнолітніх// Юридична Україна. - 2007. - №1(49). - 112 с.

Науковий керівник – Шинкарьов Юрій Вікторович, к.ю.н., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін ХНУ ім.В.Н.Каразіна

КРИЗА СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СТ. 120 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

*Кравець Катерина Олегівна,
студентка 4-го курсу юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

Метою даної роботи є дослідження причин кризового становища у суспільстві, які стають передумовами розвитку злочинності, як соціального явища, що уособлюється в Кримінальному кодексі України, зокрема в ст. 120, розкрити сутність багатьох факторів, які впливають на жертв злочину та самих злочинців, висвітлити прогалини чинного законодавства і представити варіанти їх усунення.

Найвищою соціальною цінністю українська держава визнає людину, її життя, здоров'я, честь і гідність. Але проблема в тому, що визнання цих цінностей державою, ще не означає визнання їх на людському рівні, на рівні міжособистісних стосунків.

Необхідність дослідження цієї теми зумовлена перш за все психологічними аспектами, а саме тими факторами, що підштовхують молоду людину позбавити себе життя. Цими факторами, як не прикро, є такі ж самі люди, як і ми з вами. Можливо, в деякій мірі і ми, - ті, хто спостерігає і досліджує кінцеві результати, винні в тому, що трапляється. Адже ні для кого не новина, що сучасне суспільство, як і весь світ в цілому, не живуть по законам – полюби ближнього свого, як самого себе. Суспільство споживання, яким нас влучно охарактеризували, не піклується про свого маленького громадянина, воно функціонує завдяки іншим законам – законам отримання вигоди і прибутку, задля задоволення своїх потреб.

Самогубство серед молоді - дуже поширене явище. Що тут говорити, засоби масової інформації роблять усе можливе для того, щоб виховати у людей почуття ненависті та жорстокості. Взяти до уваги хоча б сучасну музичну культуру та кінематограф. Як тексти пісень окремих виконавців, так і сюжети фільмів сповнені насилля, мізантропії, аморальності. Відбувається нехтування всіма тими цінностями, які колишні покоління вважали за істинні та непорушні. Споглядання з екранів жорстокості, породжує монстрів. Для них, вбивство – звичайна річ, адже що становить одна смерть в порівнянні з тою кількістю загиблих, яка відображається у якомусь новенькому бойовику.

Отже, ми стаємо свідками того, що відбувається переоцінка колишніх цінностей, і формування нових. Серед них, людське життя вже не на вершині рейтингу.

Таким чином, маємо сумну статистику. Молода людина, в силу свого малого біологічного віку, а по суті ще не сформованих світогляду і психіки, не в змозі протистояти проблемам, що зненацька завалилися на неї. Можливо ті ситуації, що трапляються в підлітковому, юнацькому віці не є катастрофічними з точки зору дорослої людини, але для молоді вони нерідко стають настільки важкими, що призводять до самогубства. Всі ми знаємо, що період останніх класів школи, є найбільш напруженим і стресовим як у житті підлітка, так і в житті його батьків, які просто не можуть достучатися до своєї дитини із проханням послухатись дорослих та не робити по своєму. У відповідь спрацьовує зворотня реакція – не робити те, що радять дорослі, а робити те, що хочу я, або товариші однолітки.

Відсутність підтримки і розуміння є однією з основних причин летальних випадків з графою суїцид. Коли людина зтикається з тим, що її ніхто не розуміє, і нікому не потрібна, здається, що сенсу далі жити вже нема. Підліток стає беззахисним, схильним до навіювання. Цим і користуються продукти нашого суспільства, які в кращому випадку потім опиняються за ґратами.

Головна проблема в тому, що винні не окремі люди, а все суспільство в цілому. Це воно створює тих, хто схильний до самогубства і тих, хто до нього схиляє. Винна перш за все державна влада, яка не в змозі надати всім громадянам соціальний захист, яка не може надати якісну освіту, через процвітаючу корупцію, яка своїм розвитком культури, духовно не розвиває, а навпаки – деградує. Звідки тут взятися любові до ближнього. Скоріше процвітає ненависть до ближнього. Так і виходить - щоб забезпечити себе, необхідно прибрати з дороги іншого.

Зважаючи на досить несприятливу економічну та політичну ситуацію, що склалася в Україні, можна очікувати сплеску радикальних міжособистісних стосунків, що проявляються у застосуванні протиправних методів. Низький рівень

життя, соціальна нерівність та незахищеність, породжують агресивні настрої і бажання. Як відомо, одним із пунктів статті 120 є такий спосіб негативного впливу на людину, як маніпулювання нею через матеріальне підґрунтя. Воно відбувається способами шантажу, гноблення, приниження, примусу, тобто насильницькими методами, що пригнічують волю людини.

Навряд – чи, пересічна людина в змозі забезпечити себе від такої ситуації, якщо права людини в нашій державі категорично нехтуються.

Негативним зовнішнім впливам таким чином, піддані не тільки особи молодого віку, а й будь-якого іншого. Оскільки чи не найважливішою цінністю сучасної людини є наявність в неї матеріальних благ, то основний удар злочинця потрапляє саме в цю область.

Також дається взнаки низький рівень освіти та інформованості громадян, що робить їх більш схильними до навіювання та обману.

Актуальним є питання, що стосується виховання молоді і його подальшого впливу на свідомість юнаків. Відомим є той факт, що нині інститут шлюбу знаходиться у глибокій кризі, що проявляється у нехтуванні стосунками між подружжям і прохолодному ставленні до виховання дитини. Люди не цінують свій шлюб, одне одного, таким чином вони не цінуватимуть і свою дитину, а тому ставлення до неї не є проявом справжньої батьківської любові та доброти, а є скоріше чимось схожим на виконання свого соціального та в деякій мірі морального обов'язку. Крім того, негативним є і той чинник, що в такій країні як наша, країні з низьким рівнем життя, батько найчастіше не в силах бути годувальником родини, в силу багатьох обставин, відповідальність за які несе наша держава, в формуванні сімейного бюджету йому мусить допомагати дружина, що в свою чергу відриває її від свого природного обов'язку – виховання дитини, надання їй відчуття доброти та материнського тепла. Той фактор, що мати і батько стають не безпосередніми вихователями дитини, несе в собі вірогідність того, що дитина відчуватиме свою непотрібність і незначущість, отже не цінуватиме своє життя, так як воно нікому не потрібне.

Таким чином, середньостатистична молода особа в нашій країні знаходиться в наступній ситуації: не знаходячи добра, батьківського тепла і любові в сім'ї, не маючи можливості порозумітись із старшим поколінням, вона шукає підтримки за межами родини та дому, в шкільному середовищі, на вулиці, у різноманітних субкультурних течіях, вона шукає тих, хто розділить та зрозуміє її проблеми та бажання. Так і трапляється, що молодь знаходить авторитет не там, і не серед тих, хто має їм бути. Вона вдається до пошуків себе, свого місця в суспільстві, свого призначення в цьому світі, і натикається на хвилі авторитетів, якими є такі ж самі як вони, однолітки. Прикрим в таких ситуаціях стає те, що з дитиною нікому поділитися життєвим досвідом, якого в багатьох ситуаціях їм так не вистачає.

Дитина, що знаходиться в атмосфері постійних скандалів, отримує психологічну травму, яка згодом знаходить своєю виявлення у більш зрілому віці. Нерідко і самі методи виховання дитини є ледь не одними з пунктів ст. 120 КК України, таких як постійне гноблення, пригнічення, залякування, нанесення фізичних ушкоджень. Як наслідок дитина в майбутньому може помститися за таке ставлення до неї. Відігратися таким чином на інших. Буде намагатися підвищити свою самооцінку шляхом приниження оточуючих.

Можна сказати, що все наше суспільство становить собою замкнуте коло. Все діє по принципу причина – наслідок. Для того, щоб попередити самогубства, викоренити тих, хто до цього підштовхує, необхідно змінювати все суспільство, весь світ. Але для того, щоб це зробити, в першу чергу треба змінювати себе.

Дієвим способом попередження самогубств є вдосконалення чинного

законодавства. Відповідно до статті 120 Кримінального кодексу України, за вчинення даного виду злочину передбачене покарання у вигляді позбавлення волі строком від трьох до десяти років, або обмеження волі на той самий строк. На мою думку, це покарання недостатнє для злочинця. Людина, яка позбавила життя іншу особу, та ще й таким цинічним способом, заслуговує на більш жорстоке покарання. Крім того, люди, що схилиють дітей або дорослих на смерть, є в своїй переважній більшості соціопатами чи психічно хворими. Цікаво, чи насправді цинічному соціопату-вбивці настільки гірше знаходитись за ґратами, ніж у соціумі, який є об'єктом ненависті. Злочинець, що вбиває людину, в якійсь мірі ізолює цю людину від себе, а за це держава ізолює вбивцю від інших людей, тобто втілює його волю в життя...

Покарання, яке передбачене в Кримінальному кодексі України, не лякає злочинця, тому скоївши злочин він втрачає небагато. Якщо б покарання було жорсткішим, людина мислила і діяла зовсім по-іншому. Покарання має бути еквівалентним скоєному злочину, а злочинець – нести подвійну відповідальність – як фізичну, так і моральну. Лише в цьому випадку ми зможемо назвати наше суспільство справедливим і попередити всюдозволеність і безвідповідальність як в думках, так і в діях.

ПЕРСПЕКТИВИ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ЗАКЛИКІВ ДО ВЧИНЕННЯ ДІЙ, ЩО ЗАГРОЖУЮТЬ ГРОМАДСЬКОМУ ПОРЯДКУ

*Кузнецов Віталій Володимирович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права
Київського національного університету внутрішніх справ*

Актуальність теми дослідження зумовлена передусім тим, що у сучасних умовах розбудови України значне місце займають проблеми забезпечення захисту конституційних прав та інтересів як окремого громадянина, так і суспільства та держави в цілому. Однією з таких проблем є забезпечення захисту прав осіб від протиправних посягань на громадський порядок. Як відомо, одним з посягань на громадський порядок є заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку (фактично, до масових заворушень). Ця проблематика, безперечно, отримала певне дослідження в працях відомих науковців (І. Даньшина, П. Матишевського, Є. Фесенка, С. Яценка та ін.).

Хоча при цьому, в працях вказаних вчених лише скорочено розглядаються окремі аспекти відповідальності за відповідні заклики. До того ж, практично залишились не дослідженими питання відповідальності за вказані протиправні діяння за сучасним зарубіжним законодавством.

Дослідження матеріалів судової статистики за 2005-2009 рр. свідчить про відсутність обвинувальних вироків за злочин, передбачений ст. 295 КК України. Тому в юридичній літературі безпідставно вилучуються сумніви щодо доцільності самостійної криміналізації такої поведінки.

З огляду на це, спробуємо розглянути різні кримінально-правові норми про відповідальність за заклики до масових заворушень в окремих законодавствах країн колишнього СРСР, використовуючи порівняльно-правовий метод, та висловити власне бачення щодо вітчизняних перспектив криміналізації закликів до вчинення дій, що загрожують громадському порядку.

Ми проаналізували, зокрема, кримінальне законодавство таких республік: Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Казахстан, Киргизія, Латвія, Литва,